

Kadın Hastada Sonda Balonu Kalıntısına Sekonder Gelişen Mesane Taşı

Bladder Stone Secondary to Retained Foley Catheter Balloon in a Woman

Mustafa Zafer Temiz¹, Murat Dinçer², Engin Kandıralı²

¹Bitlis Devlet Hastanesi, Üroloji Kliniği, Bitlis, Türkiye

²Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üroloji Kliniği, İstanbul, Türkiye

ÖZ

Literatürde mesane içerisinde çok çeşitli yabancı cisim olguları rapor edilmiştir. Mesane içi yabancı cisimler üretra yoluyla veya komşu diğer organlardan migrasyon veya perforasyon nedeniyle ortaya çıkabilmektedir. Bu olgu sunumunda mesanede patlatılmış foley balonu ve bunun enküstrasyonu sonucu gelişen mesane taşı vakasını sunmayı amaçladık. Kırk beş yaşında kadın hasta sağ yan ağrısı ile jinekoloji kliniğinden polikliniğimize refere edildi. Hastanın üriner sistem ultrasonografisinde mesane lümeninde 25 mm'lik taş saptandı ve sistolitotripsi planlandı. Sistoskopide mesane lümeninde yaklaşık 3 cm'lik taş saptandı ve sistolitotripsi uygulandı. Sistolitotripsi sırasında taşın nüvesinde beyaz lateks materyal ile uyumlu yaklaşık 2 cm'lik yabancı cisim izlendi. Takiben yabancı cisim forseps ile mesane içi yabancı cisim dışarı alındı. Yabancı cismin patlamış sonda balonu olduğu saptandı. Mesaneye uygulanan sonda balonuna ait kalıntılar mesane içi yabancı cisimlere neden olabilmektedir. Genellikle sonda balonu rüptürü ile ortaya çıkan bu kalıntılar birçok potansiyel komplikasyona neden olabilmektedir. Bu komplikasyonlardan en iyi bilineni sonda kalıntılarının taş formasyonu için nidus görevi üstlenmesidir. Oluşumunu kolaylaştırabilecek infravezikal obstrüksiyon ihtimalinin az olduğu kadın hastalarda, mesane taşı varlığında yabancı cisim olasılığı üroloji pratiğinde bilinen bir gerçektir. Olgumuz bu varsayma örnek olma özelliği taşıması açısından önemlidir. Kadın hastalarda mesane taşı varlığında mesane içi yabancı cisim ihtimali göz önünde tutulmalıdır. (*JAREM 2015; 5: 131-3*)

Anahtar Kelimeler: Mesane taşı, üretral kateterizasyon, yabancı cisim

ABSTRACT

Various foreign bodies have been reported in the literature. Foreign bodies in the urinary bladder may occur through the urethra or migration from the neighboring organs. Here, we report a case of bladder stone formation because of the retained Foley catheter balloon in the urinary bladder. A 45-year-old woman was referred to our clinic with right flank pain by an obstetrics and gynecology clinic. Urinary system ultrasonography revealed a bladder stone with a diameter of 25 mm, and cystolithotripsy was planned. Cystoscopy revealed a bladder stone approximately 3 cm in diameter, and cystolithotripsy was performed. The latex material was detected at the end of lithotripsy, and it was removed via endoscopic foreign body forceps. An examination of the foreign body revealed a retained Foley catheter balloon. Retained catheter fragments can potentiate many complications such as bladder stone, recurrent urinary tract infections, irritative voiding symptoms, bladder tumors, fistula formation, bladder perforation, and periurethral abscess. It has been well documented that catheter fragments frequently serve as nidus for calculus formation. In women, the potential intravesical foreign body must be considered in bladder stone cases because of which an intravesical obstruction is rarely seen. Our case is important in terms of being an example for this knowledge. In conclusion, presence of a foreign body must be considered in female patients with bladder stone. (*JAREM 2015; 5: 131-3*)

Keywords: Bladder stone, urethral catheterization, foreign body

GİRİŞ

Literatürde mesane içerisinde çok çeşitli yabancı cisim olguları rapor edilmiştir (1). Mesane içi yabancı cisimler üretra yoluyla veya komşu diğer organlardan migrasyon veya perforasyon nedeniyle de ortaya çıkabilmektedir (2). Bazı olgularda kendi kendine üretraya yabancı cisim sokulması mesanede yabancı cisim ile sonuçlanmaktadır. Bu durum çoğunlukla psikoseksüel bozukluğu olan kişilerde cinsel uyarı amaçlı, mental retarde kişilerde, demansif kişilerde ve çocuklarda rastlanabilir (3). Bu olgu sunumunda mesanede patlatılmış foley balonu ve bunun enküstrasyonu sonucu gelişen mesane taşı vakasını sunmayı amaçladık.

OLGU SUNUMU

Kırk beş yaşında kadın hasta sağ yan ağrısı ile jinekoloji kliniğinden polikliniğimize refere edildi. Anamnezinde bilinen ek hastalığı olmayan hastanın sağ inguinal herni ve histerektomi operasyon

öyküleri mevcuttu. Fizik muayenesinde spesifik özellik saptanmayan hastanın tetkiklerinde; tam idrar analizinde 18 lökosit ve 5 eritrosit, steril idrar kültürü saptandı, böbrek fonksiyon testlerinde patoloji izlenmedi. Hastanın üriner sistem ultrasonografisi (USG)'sinde üst üriner sistemde dilatasyon veya başka bir patoloji izlenmezken, mesane lümeninde 25 mm'lik taş saptandı.

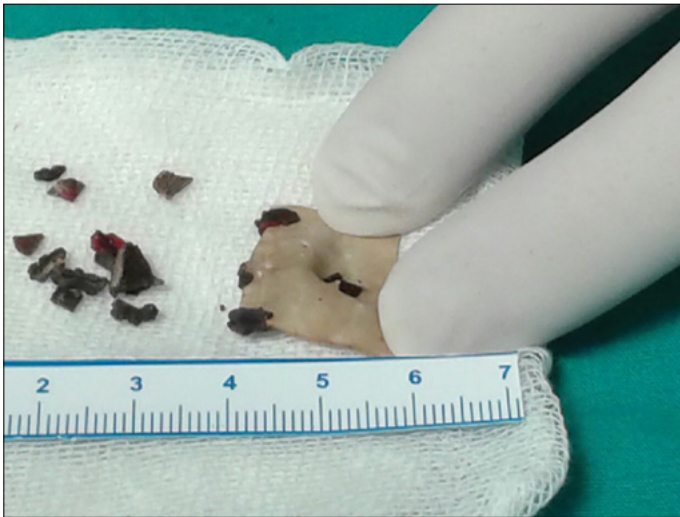
Hastaya mesane taşı nedeniyle sistolitotripsi planlandı ve spinal anestezi altında 21 french (F) sistoskop (Karl Storz, GmbH&Co. KG, Tuttlingen., Germany) ile üretral meadan girilerek öncesinde sistoüretroskopi uygulandı. Üretral lümeninde patoloji izlenmeyen hastada, mesane mukozası ve bilateral üretral orifisler doğal izlendi, mesane lümeninde yaklaşık 3 cm'lik taş saptandı. Takiben işlem kolaylığı sağlayacağı düşünülerek sistoskop çıkarılarak 9.5 F üreterorenoskop (Karl Storz, GmbH&Co. KG, Tuttlingen., Germany) ile üretral meadan mesaneye girilerek pnömotik litotripsör (Vibrolith, Elmed Lithotripsy Systems, An-

kara., Türkiye) ile taş mesanede kırıldı. Sistolitotripsi sırasında taşın nüvesinde beyaz lateks materyal ile uyumlu yaklaşık 2 cm'lik yabancı cisim izlendi. Sistolitotripsi tamamlandıktan sonra üreterorenoskop çıkarılarak tekrar 21 F sistoskop ile mesaneye girildi ve kırılan tüm taş fargmanları irrigasyonla dışarı alındı. Takiben yabancı cisim forsepsi (Karl Storz, GmbH&Co. KG. Tuttlingen., Germany) ile mesane içi yabancı cisim dışarı alındı. Yabancı cismin patlamış sonda balonu olduğu saptandı (Resim 1, 2). Spinal anestezi altındaki hasta sonda öyküsü açısından sorgulandığında 3 yıl önce histerektomi operasyonu esnasında takılan sondanın postoperatif dönemde çıkarılmayınca iğneyle patlatılarak çıkarıldığı öğrenildi. Operasyon sonunda hastaya 18 F 2 yollu sonda uygulandı.

Postoperatif dönem takiplerinde sorunu olmayan hasta ertesi gün sondası alınarak oral monurol saşe (Bilim İlaç Sanayi, Beyoğlu., İstanbul) 1 x 1 tedavisi ile taburcu edildi. Bir hafta sonraki poliklinik kontrolünde hasta asemptomatik olarak görüldü. Hastadan olgu sunumu için bilgilendirilmiş yazılı onam alındı.

Resim 1. Mesane taşı nüvesinde taşa nidus olan sonda balonu kalıntısı

Resim 2. Sonda balonu kalıntısının farklı açıdan görünümü

TARTIŞMA

Mesane içi yabancı cisim olarak literatürde kalem, pil elektrik teli, saç tokası, intrauterin araç, eldiven parçası, gazlı bez parçaları, gibi birçok cisim rapor edilmiştir (1, 2).

İntravezikal yabancı cisim etiyojisinde en önemli nedenlerden birisi psikoseksüel bozukluk ve buna bağlı olarak mastürbasyon isteğidir. Ayrıca mental bozukluk ve demans gibi zihinsel problemler, self kateterizasyon ve iyatrojenik nedenler de yine etiyojide diğer nedenler arasındadır (4). Düşük yapmak için veya gebeliği önlemek için yapılan işlemler sırasında da kadınlarda yanlışlıkla üretra içine yabancı cisim yerleştirildiği bildirilmiştir (5). Kadın hastalarda görülen mesane içi yabancı cisimlerin çoğunluğunu intrauterin araçlar ve geçirilen ürojinekolojik operasyonlarda kullanılan cerrahi malzemeler oluşturmaktadır (6, 7).

Mesaneye uygulanan sonda balonuna ait kalıntılar da mesane içi yabancı cisimlere neden olabilmektedir (4). Mesane içi sonda kalıntıları genellikle sonda balonu rüptürü ile ortaya çıkmaktadır ve bu kalıntılar bir yabancı cisim olarak birçok potansiyel komplikasyona neden olabilmektedir (8). Bu komplikasyonlardan en iyi bilineni sonda kalıntılarının taş formasyonu için nidus görevi üstlenmesidir. Diğer komplikasyonlar arasında, tekrarlayan üriner sistem enfeksiyonları ve işeme semptomları bulunmaktadır (8). Bizim olgumuzda mesane içi taş formasyonu oluşmasına rağmen ilginç olarak tekrarlayan üriner sistem enfeksiyonu veya işeme semptomları yoktu. Mesane içi sonda balonu gibi sonda artıklarının uzun dönemde mesane tümörü, fistül formasyonu, mesane perforasyonu ve periüretral abse gibi daha agresif komplikasyonları da bildirilmiştir (8). Sonda balon artığının 3 yıl kadar uzun bir sürede herhangi bir semptom vermemesi, dahası buna sekonder ortaya çıkan mesane taşının da sağ yan ağrısı ile tetkik edilirken tesadüfen saptanması olgumuzun ilginç özelliği olarak dikkati çekmektedir.

Mesane içi yabancı cisim tanısı sıklıkla hastaların ürolojik yakınmalarının değerlendirilmesi aşamasında yapılan direkt üriner sistem (DÜS) grafisi, intravenöz ürografi, USG veya bilgisayarlı tomografi (BT) gibi görüntüleme yöntemlerinde tesadüfen saptanır. Sistoskopi şüphe duyulan olgularda hem tanıyı doğrulamak ve çoğu zaman olduğu gibi hem de tedavi amacıyla yapılır. Tedavide esas amaç yabancı cismin mesane, üretra ve diğer organlara en az veya hiç zarar vermeksizin tamamen çıkarılmasıdır. Bu amaçla yaygın olarak endoskopik yaklaşımlar tercih edilmektedir. Ancak, en iyi teknik hastanın mevcut durumu, üriner sistem yaralanmalarının olup olmaması ve yabancı cismin boyutu, şekli ve niteliğine göre belirlenir. Endoskopik yöntemler transüretral veya perkütan olarak gerçekleştirilebilir. Literatürde taşlaşmış metal tel ve alüminyum çubuk gibi büyük yabancı cisim olgularında açık cerrahi tedaviler de tercih edilmiştir (9). Bizim olgumuzda da mesane içi yabancı cisim, sistolitotripsi sırasında tesadüfen saptanmıştır.

Oluşumunu kolaylaştırabilecek infravezikal obstrüksiyon ihtimalinin az olduğu kadın hastalarda, mesane taşı varlığında yabancı cisim olasılığı üroloji pratiğinde bilinen bir gerçektir. Olgumuz bu varsayıma örnek olma özelliği taşıması açısından önemlidir.

SONUÇ

Mesane içi yabancı cisim nadir karşılaşılabilen ürolojik bir problemdir. Özellikle kadın hastalarda mesane taşı varlığında mesane içi yabancı cisim ihtimali göz önünde tutulmalıdır.

Hasta Onamı: Yazılı hasta onamı bu olguya katılan hastadan alınmıştır.

Hakem değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir - M.Z.T., E.K.; Tasarım - M.Z.T.; Denetleme - E.K., M.D.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi - M.Z.T.; Literatür Taraması - M.Z.T., M.D.; Yazıyı Yazan - M.Z.T., M.D.; Eleştirel İnceleme - E.K.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Informed Consent: Written informed consent was obtained from patient who participated in this case.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept - M.Z.T., E.K.; Design - M.Z.T.; Supervision - E.K., M.D.; Data Collection and/or Processing - M.Z.T.; Literature Search - M.Z.T., M.D.; Writing Manuscript - M.Z.T., M.D.; Critical Review - E.K.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared by the authors.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

1. Datta B, Ghosh M, Biswas S. Foreign Bodies in Urinary Bladders. Saudi J Kidney Dis Transpl 2011; 22: 302-5.
2. Kochakarn W, Pummanagura W. Foreign bodies in the female urinary bladder: 20-year experience in Ramathibodi Hospital. Asian J Surg 2008; 31: 130-3. [\[CrossRef\]](#)
3. Fikri O, Özkan A, Kurtuluş OF, Balcı MBC, Hazar AI, Nuhoğlu B. Mesane İçi Yabancı Cisim: Olgu Sunumu. JAREM 2012; 2: 82-4
4. Rafique M. Intravesical foreign bodies: review and current management strategies. Urol J 2008; 5: 223-31.
5. Sharma UK, Rauniyar D, Shah WF. Intravesical foreign body: case report. Kathmandu Univ Med J 2006; 4: 342-4.
6. Juan YS, Chen CK, Jang MY, Shen JT, Wang CJ, Chou YH, et al. Foreign body stone in the urinary bladder: a case report. Kaohsiung J Med Sci 2004; 20: 90-2. [\[CrossRef\]](#)
7. Frenkl TL, Rackley RR, Vasavada SP, Goldman HB. Management of iatrogenic foreign bodies of the bladder and urethra following pelvic floor surgery. Neurourol Urodyn 2008; 27: 491-5. [\[CrossRef\]](#)
8. Harland RW, DeGroot DL, Dewire DM. The "fractured Foley": an unusual complication of chronic indwelling urinary catheterization. J Am Geriatr Soc 1992; 40: 827-8. [\[CrossRef\]](#)
9. Eckford SD, Persad RA, Brewster SF, Gingell JC. Intravesical foreign bodies: five-year review. Br J Urol 1992; 69: 41-5. [\[CrossRef\]](#)